

MEVROUW M. H. HOLLEMA: IEDER NATUURGEBIED VRAAGT ZIJN EIGEN TYPE MENS

Jan Abrahamse

De Stichting Het Drentse Landschap bestaat 50 jaar. De stichting kent ruim 1300 begunstigers en heeft 3000 ha natuurterrein in haar bezit. Sinds 1981 is mevrouw M. H. Hollema-Eikenberg voorzitter. Voordien is zij altijd bestuurlijk werkzaam geweest, onder meer als voorzitter van de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen, afdeling Drente, als bestuurslid van de Stichting de Ombudsvrouw en als gemeenteraadslid, wethouder en statenlid voor de VVD. Ook in de Vereniging Milieubeheer Noord-Nederland heeft zij een bestuursfunctie bekleed.

Zijn er in het beleid van Het Drentse Landschap duidelijke veranderingen gekomen sinds 1981?

Dat kan ik zelf moeilijk zeggen. Ik hecht veel waarde aan een goede besluitvorming. Ik wil graag luisteren naar alle meningen van het bestuur en de medewerkers van het rent-ambt om daarna tot beslissingen te komen. Wij zijn goed toegerust met gespecialiseerde deskundigheid.

De taak van een voorzitter is oa. daar goede leiding aan te geven. Anderen moeten maar beoordelen of dat verandering van beleid is!

Vaak komt het voor dat mensen die in de politiek hebben gezeten en daarna een functie vervullen in de natuurbescherming zich hierin anders meestal krachtadiger opstellen. Dat is zo, want als politikus ben je gebonden aan je partijprogramma en afwijkende meningen moeten hieraan worden getoetst. Kompromissen zijn onvermijdelijk. Ik ben nu vrij voor de inzet van de belangen voor de stichting Het Drentse Landschap, daar voel ik mij heel goed thuis.

Past de doelstelling over natuurbehoud en beheer van Het Drentse Landschap niet binnen de doelstelling van de VVD? Niet in essentie, wel in grote lijnen.

De botsing tussen landbouw en natuurbescherming in Drente komt in de politieke arena nogal eens naar voren. Je hebt in de politieke partijen vertegenwoor-

digers uit de hoek van de landbouw en uit die van de natuurbescherming. Ik vind dat er te weinig zijn die de natuurbeschermingskant vertegenwoordigen. Ik denk dat het komt omdat politici graag willen scoren en bij andere belangen is dat gemakkelijker.

Vanuit de VVD is toch vroeger de natuurbeschermingsgedachte sterk naar voren gekomen?

Dat is juist. De VVD van nu is anders dan de VVD van jaren geleden. Dat heeft te maken met veranderingen in de samenleving.

Rol van de overheid

Zijn er in de 50 jaar van de stichting grote veranderingen opgetreden in het behoud en beheer?

Je moet al heel konservatief zijn als je in 50 jaar niet verandert.

De maatschappelijke ontwikkelingen zijn ook aan de Stichting niet voorbij gegaan.

De eerste jaren is er eigenlijk weinig gebeurd. De goede intenties waren aanwezig, maar er was geen geld en geen mankracht. De laatste 15 jaren heeft vooral de overheid zich veel bemoeid met natuur en landschap en daarvoor ook de middelen beschikbaar gesteld om terreinen te kopen en te beheren. Het partikulier initiatief zou haar doelstelling zonder de geldelijke steun van de overheid niet meer kunnen waarmaken.

Daardoor heeft de Stichting kunnen aankopen en het bezit zien groeien, maar onveranderd is gebleven de partikuliere instelling met een eigen beleidsverantwoordelijkheid, onafhankelijk van de overheid. Met eigen inkomsten, verkregen uit een goed beheer en uit donaties van begunstigers. Als je aan veranderingen denkt dan geloof ik dat de aandacht zich nu meer richt op een goed beheer dan in het verleden.

Hoe zijn de kontakten met de Rijksoverheid?

Veel vindt plaats op ambtelijk nivo. Er is geregeld contact met alle provinciale land-

schappen en Natuurmonumenten. Uit dat overleg is een delegatie spreekbuis met de Minister. In dat overleg komen de algemene problemen van natuur en milieu aan de orde, als zure neerslag, nieuwe indeling bij de ministeries, beheer- en aankoopbeleid rijksoverheid e.d. In de aankopen van terreinen subsidieert het Rijk voor 50 % en de provincie de andere 50 %.

De kontakten met de provincie zijn veelvuldiger?

Een vast punt van overleg is de aankoopcommissie waar ook andere zaken dan aankoop aan de orde komen. De kontakten met de provincie zijn over het algemeen heel plezierig. We vinden altijd een goed gehoor en van onze wensen wordt goede nota genomen.

Wat zijn de hoogtepunten in het 50-jarig bestaan?

We hebben 3000 ha natuurgebied aangekocht en beheerd. Op het totale oppervlak van Drente is het nog niet veel.

Van deze aankopen vinden we die van het landgoed De Havixhorst bij De Wijk heel erg belangrijk, met de havezathe, de bijgebouwen en het omliggende natuurgebied. Je hebt dan een compleet landgoed in alle facetten in je bezit en beheer.

Een ander belangrijk punt is dat we op deze terreinen een begrazingsbeheer hebben ingevoerd. Onze stichting is daar erg mee bezig. We hebben op veel terreinen begrazing door schapen, maar ook door runderen en paarden. We zijn daar erg enthousiast over. Opgemerkt moet worden dat menselijke arbeid in de natuurterreinen niet gemist kan worden. Wij kunnen heel wat werkgelegenheid bieden en doen dat ook, zover subsidies ons dat toestaan.

Overgangsgebieden

Wat zijn de wensen voor de komende 50 jaar?

Beter begrip voor het beheer van natuurter-

reinen en naast aankoopsubsidies, subsidies voor achterstallig onderhoud.

Er zijn gebieden in ons bezit die moeilijk meer beheerd kunnen worden. Gebieden die zogenaamd veilig gesteld zijn worden toch bedreigd omdat de omliggende gebieden zo'n grote invloed hebben, door gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen en door de ontwatering, dat een natuurgebied niet meer beschermwaardig is. Het gebied gaat dan verloederen. De overheid moet meer grip hebben voor die overgangsgebieden die in handen moeten zijn van natuurbeschermingsinstanties. Een natuurgebied is geen vensterbank, waar je hier en daar een potje neerzet. De overheid heeft hier te weinig oor naar.

Wat is de visie van Het Drentse Landschap op langere termijn?

Naast de aankoop is dat een adequaat beheer.

Nu er door de overheid steeds minder geluisterd wordt naar goede argumenten is er een andere strategie nodig. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om een hardere lijn te volgen?

Ik denk dat je daar ook niet veel mee bereikt. Harde aktie en onbeheerste uitspraken passen niet bij de stijl van Het Drentse Landschap. Een beleid in die richting sta ik niet voor, maar toch ben ik mij goed bewust, dat het soms meer effect heeft dan alle goede argumenten. Denk maar eens aan Winterswijk. Wij moeten het zoeken in de kracht van onze argumenten. Wij moeten steeds maar weer onze meningen daar kenbaar maken, waar de politieke beslissingen vallen, opdat onze belangen goed mee gewogen worden. Dat is moeilijk, ik denk hierbij aan de langspende affaire van het Reestgebied. De ontwatering speelt hier een grote rol. Waterstaatkundigen, boeren en natuurbeschermers zitten daar duidelijk niet op één lijn. Een kostbaar waterbeheersingsplan dient niet de bezittingen in het Reestgebied van 2 provin-

ciale landschappen. Tot dusver hebben al onze argumenten niets uitgehaald. Wij hebben een beroepschrift gezonden. Bij de afweging met economische belangen leggen tegenwoordig natuur en landschap het loodje. De gedeputeerde in Drente die natuur en landschap in haar portefeuille heeft, heeft ook recreatie en toerisme en dat zijn ook niet altijd synchroon lopende zaken.

Drente is momenteel meer in trek bij toeristen dan bijvoorbeeld het waddengebied. Geeft dat niet veel problemen?

We vinden dat natuur en landschap voor veel mensen erg verkwikkend kan zijn. Sommige gebieden als Drouwenerzand en Schipborg/Zeegse zijn zeer druk bezocht. Dat moet mogelijk zijn, maar we willen het wel enigszins sturen en de mensen erop wijzen wat onze doelstelling is. Voor een viertal gebieden komt er een brochure, waarin een terreinbeschrijving wordt gegeven en een wandelroute. Toch zijn er terreinen waarop recreatieve druk niet mogelijk is. Gesloten gebieden zijn er niet, alleen als er onderzoek wordt gedaan. De wandelaar is altijd welkom. Ik ben er bepaald niet voor om de mens uit de natuur te bannen. Ieder natuurgebied vraagt zijn eigen type mens. Er zijn mensen die bramen en frambozen willen plukken en mensen die in de stilte van de natuur willen zijn en mensen die er ook niet alleen willen zijn. En dat moet mogelijk zijn.

Wat zijn de activiteiten in het kader van het jubileum?

De uitgave van een standaardwerk over het landschap in Drente is het belangrijkste evenement. Het eerste exemplaar wordt op 25 oktober aangeboden aan minister Braks. In de week van het landschap besteden we met het Drents Museum aandacht aan onze eerste aankoop: Kampsheide bij Balloo. Wij hopen daar veel mensen te ontmoeten.